

Fagersands

Missionsförsamling

1874 – 2007

Fagersand

Missionshuset i Fagersand, en gång i tiden en samlingsplats för människorna i västra Skagershult, en tätbefolkad bygd med många torpställen i skogarna kring sjön Toften.

Berättelsen om Fagersand börjar när ”väckelsen” kom till bygden och en kristen förening bildas, grunden till en verksamhet som pågick i drygt 130 år. Genom foton och nedskrivet material får vi ta del av ett stycke lokalhistoria.

En berättelse om enkla människor, som genom övertygelse och en outtröttlig vilja skapade en kristen verksamhet för folket i bygden, trots hårda livsvillkor och i början hårt motstånd från omvärlden.

Underlag till berättelsen är hämtat från verksamhetsberättelser och protokoll som finns förvarat hos ArkivCentrum i Örebro. Bilderna är från privata fotosamlingar och foton skänkta till Hasselfors byalag. Namnuppgifter har personer med anknytning till Fagersands missionsförsamling bidragit med.

Ett varmt tack till alla, som på olika sätt bidragit till att levandegöra berättelsen om församlingen i Fagersand.

Hasselfors, den 10 augusti 2020

Cristina Söderberg

”Ett hårt motstånd kännetecknade den första tiden”

Carl Gustafsson
från Kvarntorp berättar...

Carl var en av förgrundsgestalterna i församlingen i Fagersand under lång tid. Han var församlingsföreståndare och ordförande i 50 år och även söndagsskollärare och föreståndare för söndagsskolan. Vid församlingens 80-årsjubileum berättar Carl om den första tiden i församlingens historia i början på 1870-talet.

”Ett hårt motstånd kännetecknade den första tiden. Det var ändå ett Guds verk som begynt. Flera anspråkslösa vittnen från Finnerödja och Nysund fortsatte att vittna om den frälsning de själva funnit.

Först trodde man att dessa Herrens sändebud kom med villfarelser. Men den heliga eld som brann i deras inre, började så småningom tända andra och efter någon tid voro fyra hem öppna för evangeliska möten.

Det fanns dock sådana som ville omintetgöra det Guds verk som börjat.

Någon av de maktägande förbjöd de troendes sammankomster i hemmen, men drabbades fort då av en olyckshändelse som slutade med döden.

En folkskollärare skulle ha bort söndagsskolan, men då han var som mest aggressiv omkom han genom en drunkningsolycka.

Gud har vakat och vakar över sitt verk även bland oss.”

Carl nämner inte namnen på makthavaren och folkskolläraren som motarbetade dem, men kanske kan nedanstående händelser ha ett samband med hans berättelse.

Axel Bågenholm

Bruksdisponent Axel Bågenholm, Hasselfors Bruks AB var på hemresa från Laxå 1885 med häst och vagn, när hästen råkade i sken och vagnen välte. Bågenholm skadades så svårt att han några dagar senare avled.

Folkskollärare Brynolf Frodin tjänstgjorde vid skolorna i Lugnet, Ågrena och Porla. Bosatt i Lugnet tog han ofta båten över Toften när skolan pågick i Ågrena eller Porla. Den 7 september 1878 omkom Frodin genom en drunkningsolycka.

Hasselfors Västra Friförsamling

I boken "Skagershult, en Närkessocken" berättar Daniel Harbe om frikyrkorörelsens början: "Skagershults socken hade 1843 och några år framåt kännning av den s.k. ropare-rörelsen, som nådde hit från Tiveden. Här avsatte den inga märkbara spår. I de kringliggande socknarna Finnerödja, Nysund och Kvistbro kom den däremot att verka stimulerande på det kyrkliga livet. En del av de lekmän, som i dessa socknar på 1860-talet började anordna möten och predika, voro i sin ungdom "ropare". I slutet av nämnda decennium uppgivas några predikande lekmän också ha verkat i Skagershult, bland dem Johannes i Bråtsågen, Finnerödja och Johan Jansson i Hemsjötorp, Kvistbro, den förre i västra delen av socknen och den senare vid Hasselfors."

Vid ett möte i Kvarntorp...

Några ungdomar hade blivit troende och vid ett möte i Kvarntorp den 17 april 1874, under ledning av Eriksson från Lämåsen i Nysund, beslöt man bilda en missionsförening, en filialförening till Nysunds missionsförening. Redan i december samma år togs beslutet att vara en egen förening och ingå i Örebro läns Ansgarieförening, ansluten till Evangeliska Fosterlandsstiftelsen, för att tio år senare övergå till Svenska Missionsförbundet.

Det första nattvardsfirandet hölls vid ett möte i Åbytorp under ledning av Andersson från Däldenäs och urmakare Nilsson från Finnerödja, året var 1886. Från och med detta möte kallades föreningen för friförsamling. Medlemskort trycktes upp med namnet Åbytorps friförsamling.

Efter att Svartå missionshus byggdes 1891 förlades verksamheten dit. För medlemmarna i trakten kring Fagersand blev avståndet långt och man valde då att ingå som "Västra församlingen" i Hasselfors Kristliga Friförsamling.

Från 1898 hade Västra församlingen egen församlingsföreståndare, församlingsordning och medlemsmatrikel och ett tiotal år senare lämnade man Hasselfors Kristliga Friförsamling och bildade Hasselfors Västra Friförsamling, ansluten till Svenska Missionsförbundet. Gudstjänster och söndagsskolor hölls i hemmen, fram till dess att missionshuset i Fagersand byggdes.

Fagersands missionshus

Vid församlingsmötet den 8 april 1916 togs beslut, att så fort som möjligt bygga ett missionshus och att underhandla med disponent Werner Risberg vid Hasselfors Bruks AB om plats och byggnadsmaterial.

I slutet av april togs ett enhälligt beslut att bygga missionshuset mellan torpen Fagersand och Tegelbruket vid nordvästra delen av Toften och med löfte om att få arrendera tomten av Hasselfors Bruk.

Byggnaden skulle vara enkel, salens storlek 8-9 m med sittplats för omkring 125 personer och en lägenhet på tre rum. Ritningar skickades efter från Svenska Missionsförbundet. I augusti 1919 var missionshuset klart för invigningsfest.

Fagersand - en mötesplats i västra Skagershult

I slutet av 1800-talet och början på 1900-talet var det "väckelse" i bygden och medlemsantalet i Hasselfors Västra Friförsamling ökade, som mest var det ett hundratal medlemmar.

Församlingen har betytt mycket för bygden, inte minst genom att samla barn och ungdomar i söndagsskola och juniorföreningar. Syföreningen blev också en viktig del i församlingsarbetet och missionsauktionerna var välbesökta.

Under 1950 - 60-talet arrangerades tältmöten i Sundsjön och Stensmossen tillsammans med Hasselfors missionsförsamling.

På 70-talet samlades man till logmöten i Gäddvik, en sommartradition som pågick under många år.

Det fanns flera färgstarka personer som var medlemmar i församlingen. En av dem var Alfred Bohl, torpare, skogshuggare och flottningskarl från Ängatorp, som 1884 anslöt sig till frikyrkorörelsen.

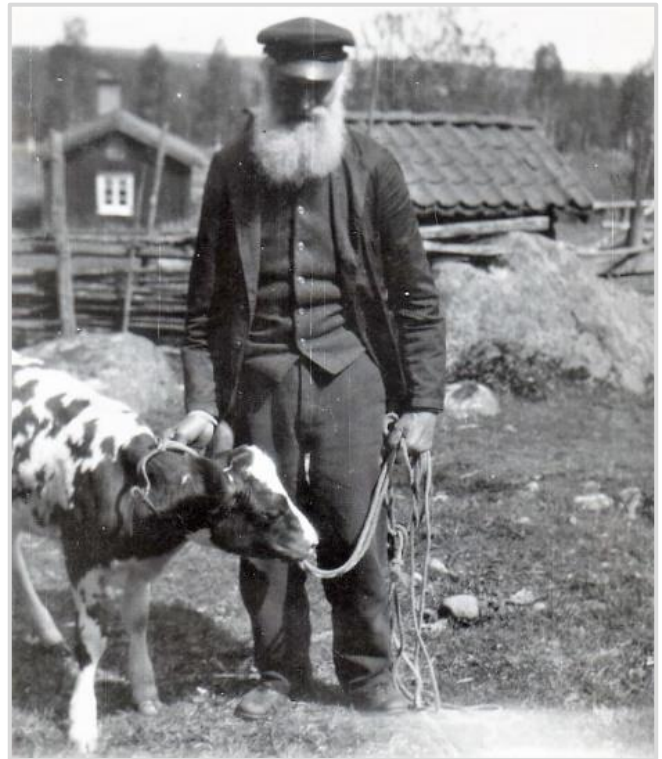
Han blev en omtyckt söndagsskollärare, aktad lekmanpredikant under nästan 50 års tid och även välsedd auktionist.

En annan stark profil var skogvaktare Per Gustav Pettersson, född 1851 och bosatt vid skogvaktarbostället Södra Kvarnåsen.

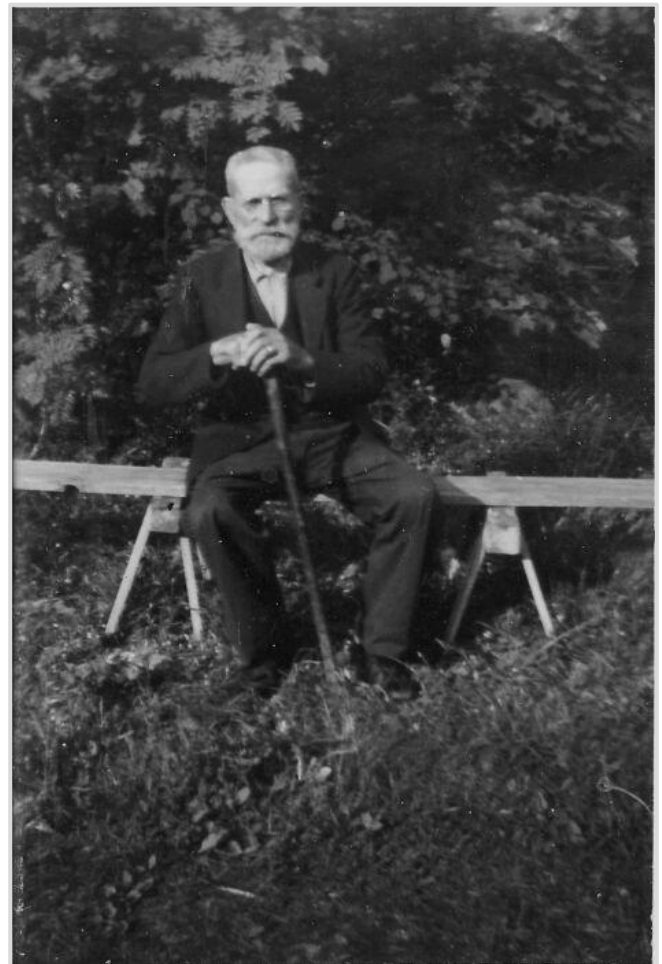
Han var en av de första frikyrkomännen i Skagershult. Allt sedan sin tidiga ungdom var han ansluten till församlingen i Fagersand. Under sin krafts dagar deltog Per med liv och lust i den frireligiösa verksamheten och var en av de första söndagsskollärarna i församlingen.

I yrket som skogvaktare, jägare och trapper var han med om många äventyr och fällde ett stort antal djur, vilket han noterade på noggrant förda skottlistor.

Som pensionär flyttade Per till Mosstorp och därifrån gick han den ganska långa vägen till och från missionshuset i Fagersand. Per Gustav Pettersson blev 93 år.

Torpare Alfred Bohl, Ängatorp

Skogvaktare Per Gustav Pettersson, Södra Kvarnåsen

Skogvaktare Per Gustav Pettersson berättar...

Den fria kristna verksamheten gjorde sitt inträde i västra Skagershult i slutet på 1860-talet och början av 1870-talet. Per G. Pettersson var med när församlingen bildades, den som först kallades "Hasselfors Västra Friförsamling" men som 1947 ändrade namn till Fagersands Missionsförsamling.

Per Gustav berättar genom sina anteckningar om när "väckelsen" kom till trakten:

"I början av 1870 kom en fattig arbetare, Johannes från Bråtsågen i Finnerödja, driven av Guds Helige Ande, nitisk för själars frälsning, trängde sig in vid Vidsjöbäck och fick börja predika där. Han predikade både lag och evangelium, så att det gick genom både märg och ben. Han var lärd av Gud och fylld av Helig Ande.

Vid Vidsjöbäck var det mycket fattigt vid den tiden, mor Johanna som hon vanligen kallades, brukade tala om medan hon levde, hur predikanten fick äta vid samma bord som de övriga i familjen, samma enkla mat och när kvällen kom, sova i samma säng som drängen. Men predikanten var nöjd, gladdes åt att få predika om Jesus, syndares frälsare.

Till en början var folket rädda för att ta emot en predikant, de trodde att han kom med villfarelse, men det blev snart bättre och så vanns inträde vid Grytebäck, St. Trysslinge och Kvarntorp, så anskaffades predikanter från Nysund, ty väckelsen hade börjat."

F.d. skogvaktare Per Gustav Pettersson med hustrun Sofia Beata framför Fagersands missionshus. Församlingen uppvaktade med kaffe och present med anledning av Pers 70-årsdag, enligt mötesprotokoll från september 1921.

Församlingsledare

Församlingsföreståndare:

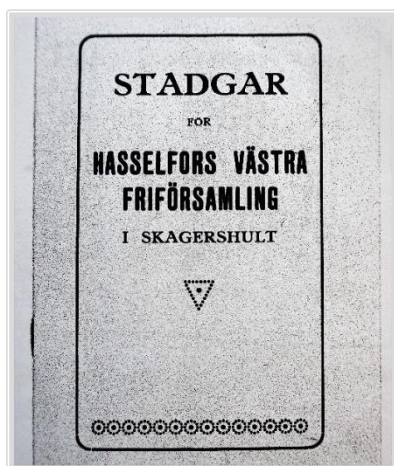
1898 – 1910 Gustaf Hasselqvist, Stenstorp
1911 – 1961 Carl Gustafsson, Kvarntorp/H-fors
1962 – 1978 Robert Söderberg, Ärnäs
1979 – 1993 Herbert Söderberg, Gäddvik
1994 – 2007 Helmer Söderberg, Laxå

Ordförande i församlingen:

1898 – 1905 Johan Eriksson, Svenstorp
1906 – 1907 A G Isaksson, Rastorp
1908 – 1910 Hjalmar Persson, Stensmossen
1911 – 1911 Alfred Bohl, Ängatorp
1912 – 1915 Hjalmar Persson, Stensmossen
1916 – 1922 Gustaf Persson, Römossen
1923 – 1927 Petrus Hasselkvist, Stenstorp
1928 – 1928 Jakob Eriksson, Svenstorp
1929 – 1939 Gustaf Persson, Römossen
1940 – 1961 Carl Gustafsson, Hasselfors
1962 – 1978 Robert Söderberg, Ärnäs
1979 – 1993 Herbert Söderberg, Gäddvik
1994 – 2007 Helmer Söderberg, Laxå

Pastorer i församlingen:

1925 – 1926 Linus Hellzon
1929 – 1933 Oskar Nilsson
1937 – 1941 David Emanuelsson
1954 – 1956 Knut Jansson
1964 – 1968 Sven Wennström
1970 – 1974 Bo Lenells
1977 – 1981 Sven-Erik Olsson
1982 – 1985 Gunnar Pettersson
1986 – 1989 Tomas Karlsson
1991 – 1997 Karin Vikehult-Andersson

1947 byter församlingen namn till Fagersands Missionsförsamling.

Johan Eriksson, Svenstorp, förste ordföranden.

Predikanter i Hasselfors Västra Friförsamling

Den första tiden anlätades tillfälliga predikanter och man fick också stöd från troende i Nysund, Finnerödja, Kvistbro och även från Laxå och Kristinehamn.

Församlingens egna krafter trädde också in och predikade, bland andra Carl Gustafsson från Kvarntorp, Johan Eriksson från Svenstorp och Alfred Bohl från Ängatorp.

1915 trycktes stadgarna för Hasselfors Västra Friförsamling och tio år senare anställdes församlingens förste pastor, Linus Hellzon.

Pastorstjänsten delades med Hasselfors Kristliga Friförsamling.

Flera unga evangelister tjänstgjorde också genom åren.

Fr.o.m. 1960-talet vikarierade pastorn och bilskolläraren Ingvar Gustavsson från Laxå under perioder när pastorstjänsten var vakant i Fagersand. Från 1965 ingick Fagersand i den så kallade "Laxå-kretsen" tillsammans med Hasselfors och Röfors-Laxå missionsförsamlingar, med en gemensam pastor.

Församlingens förste ordförande, Johan Eriksson från Svenstorp var en hängiven predikant fram till hög ålder. På bilden är Johan 87 år gammal.

En tidningsnotis i Nerikes Allehanda i juli 1888

”Ett oanständigt och på råhet tydande uppförande ådagalade några smedsdrängar vid Hasselfors bruk söndagen 8 juli, då missionsmöte hölls derstädes.

Mötet var talrikt besökt, och från Kvistbro hade infunnit sig rätt många personer i synnerhet ungdom. Då dessa sistnämnda efter mötets slut skulle gå hem, efterföljdes de af några smedsdrängar, ungefär 1/8 mil, med hån och skrån, och några som syntes vara rätt ankomna av spirituosa voro försedda med käppar och lofvade ”stryk” då de uppmanades till tystnad.

Åtskilliga fruntimmer, som skulle passera vägen, fingo ej gå oantastade utan knuffades åt dikena.

Er meddelare var sjelf ögonvittne till detta uppträde och undrar storligen huru dylik råhet får passera i denna upplysningens tid.”

Varning till ungdomen

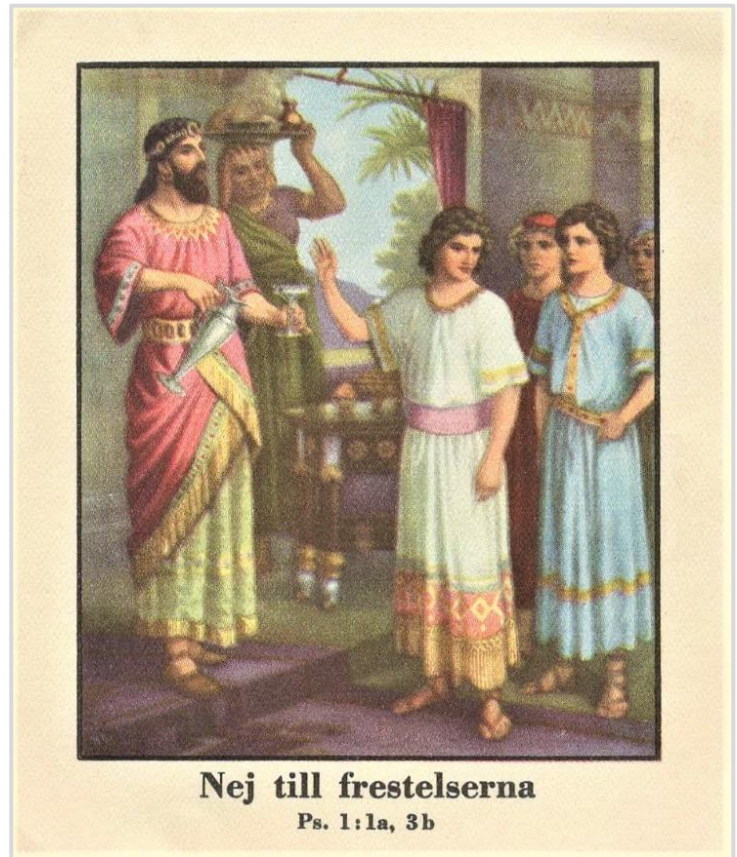
Vid Ungdomsföreningens möte i Gäddvik den 23 maj 1909 skriver sekreterare Elin Gode i protokollet:

"... Då vi blefvo särskildt varnade att ej umgås allt för mycket med de otrogna, men om vi äro nödsakade därtill, att vi ej må deltaga i deras skämt och gyckel, ty derigenom förlora vårt anseende både hos dem ock de troende, utan fastmer lefva så att vi möjligen kunde vinna dem med på den smala vägen."

Att leva på "rätt" sätt var viktigt.

Vid församlingsmötet i oktober 1921 beslutades om ett gemensamt möte för församling och ungdomsförening med diskussion om

"Hur bör den troende ungdomen använda vilodagen".

Gåva till församlingen

Orgeln skänktes till församlingen av Erik Persson, Gävle, i samband med bygget av missionshuset i Fagersand och invigdes söndagen den 21 mars 1919, i god tid före invigningsfesten av missionshuset i augusti 1919.

Fagersands ungdomsförening 1919

Sittande fr v, Carl och Ester Gustafsson, Kvarntorp, NN, Karl Persson, Lövåsen, Ingeborg Bohl, Lurbyås, Selma Gustafsson, Sarvsjön, Elin Persson, Lövåsen, Anna och Elin Gustafsson, Kvarntorp, Jakob Hasselqvist, Stenstorp, NN, Ellen Bohl, Ängatorp, Linnea Eriksson, Svenstorp och NN.

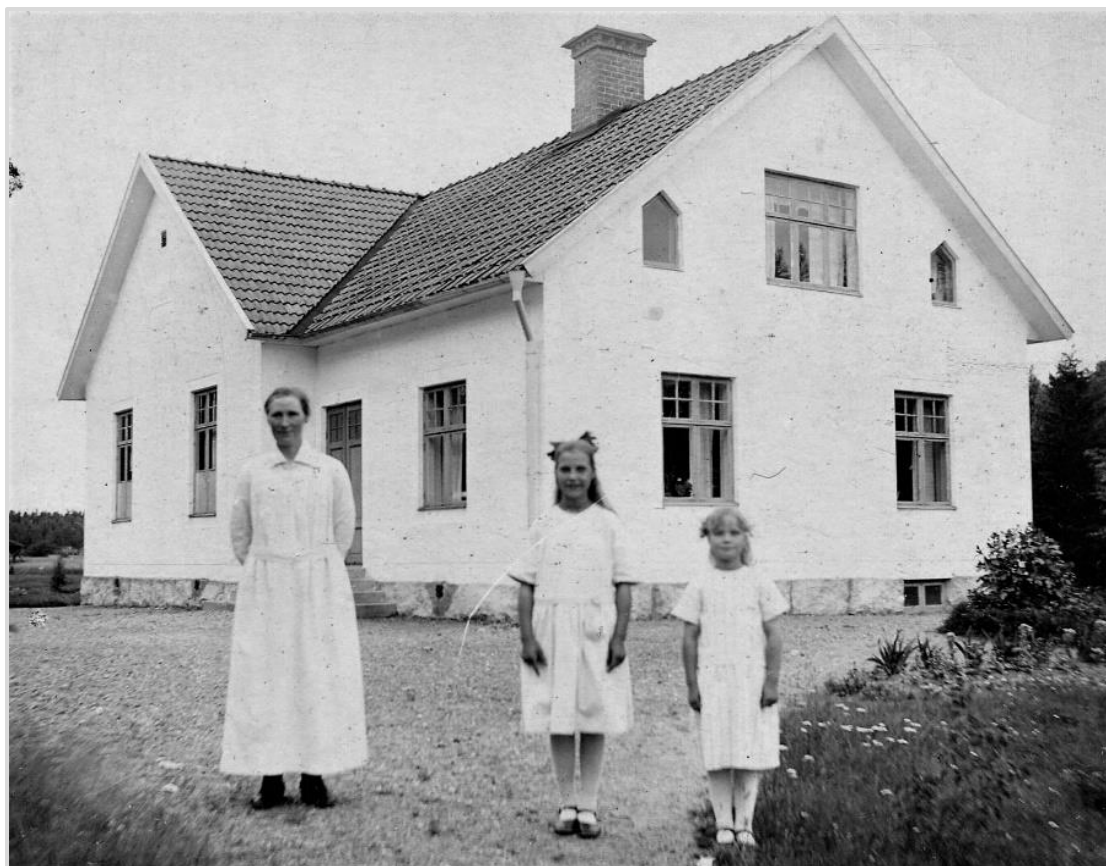
Stående andra raden fr v, Gustav och Maria Persson, Römossen, Axel och Hulda Larsson, Södra Boda, NN, NN, tvillingssystrarna Anna och Maria Persson, Ärnäs, Hildur Persson, Stensmossen, Lydia och Ester Eriksson, Svenstorp, Ester Karlsson, Sundsjön, Edvin Persson, Ärnäs och NN.

Stående tredje raden fr v, Oskar Sjöberg, Herrfallet, Nils Eriksson, Svartå, Gustav Persson, Stensmossen, Gustav Gustafsson, Kvarntorp, Hjalmar och John Johansson, Norra Kvarnåsen, Petrus Hasselqvist, Stenstorp, Gustav Karlsson, Trysslinge, NN, NN, Erik Karlsson, Trysslinge, Gideon Karlsson, Lervik och NN.

Sångare och musiker från ungdomsföreningen. Stående fr v, Nils Eriksson, Svartå, Anna och Jakob Hasselqvist, Hasselfors, Elin Karlsson, Lugnet och Karl Persson, Lövåsen. På gräset sitter Elin Persson, Hasselfors och Selma Gustafsson, Sarvsjön, 1920-talet.

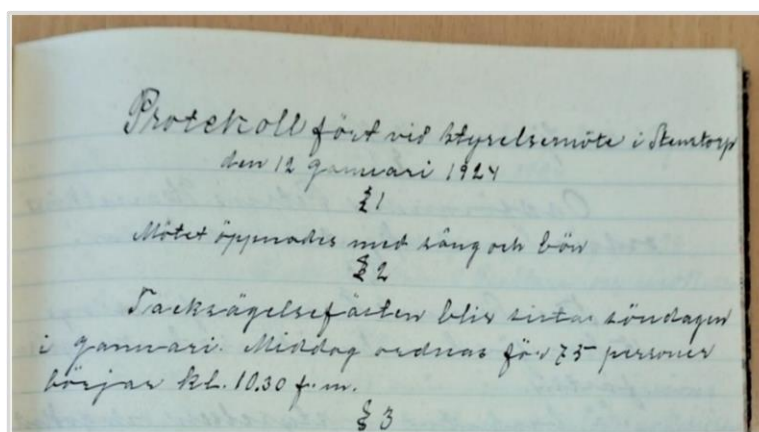

Fröken Hulda Nord

I protokoll från januari 1924 meddelas att en ansökan från en kvinnlig vaktmästare, fröken Hulda Nord från Hallsberg, hade inkommit. Beslutades att hon skulle komma och se på lokalen. Hjalmar Persson skjutsar och Petrus Hasselkvist möter upp vid missionshuset. Skjuts betalas av församlingen.

Fröken Nord antogs till vaktmästarinna enligt styrelsens förslag. Vid skurning och större städning i missionshuset skulle hjälp erhållas av församlingen. En välkomstfest inplanerades. Året därpå, den 15 december 1925, avflyttar fröken Nord och avtackas med en present, en duk och sex servetter, enligt styrelsens förslag.

Skulden betald

Tacksägelsefest anordnades sista söndagen i januari 1924 med anledning av att hela skulden för missionshusbygget var betald.

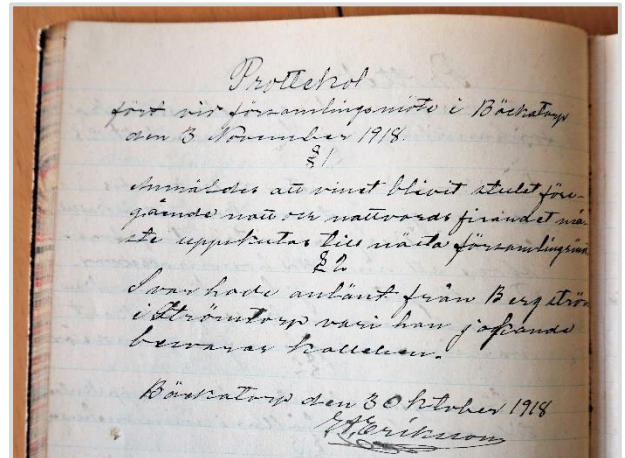
Middag ordnades för 75 personer med inbjudan till alla som arbetat med bygget och särskilt till de som inte tillhörde församlingen, men ändå hjälpt till.

Efter gudstjänsten var det uppställning för fotografering framför missionshuset i Fagersand, omkr. 1920.

Det var inte alltid lätt att hålla missionshuset varmt dygnet runt. Kalla vintrar hände det att vattnet i kökshinken var fruset på morgonen, innan man fick fart på vedspisen i köket.

Ibland drabbades församlingen av motgångar. Här meddelas att nattvardsvinet stals föregående natt.

Kärleken dominerar...

Föreståndaren Carl Gustafsson ser tillbaka och beskriver läget i församlingen:

"Tillståndet i församlingen får betecknas som gott. Enighet och kärlek har härskat. Inga ledsamheter av större mått kunna antecknas. Vål ha själafränden gjort försök, syndafall har skett, och uteslutningar måst vidtagas, men under alla växlingar, i med- och motgång, sorg och glädje har man känt kärleken dominera, och församlingen vara ett fridhem."

Alfred och Sofia Bohl, Ängatorp och döttrarna Maja och Ellen med respektive. Bilägaren, sonen Axel, sitter vid ratten. Lekmannapredikanten och söndagsskolläraren Alfred Bohl var också en uppskattad auktionist, som gärna anlätades av församlingen i Fagersand.

Fagersands "Sommarmöte" hölls traditionsenligt en söndag i augusti under många år och samlade mycket folk. Dagen innehöll både förmiddags- och eftermiddagsgudstjänst med inbjudna sångare och talare. Mat serverades mellan mötena och eftermiddagskaffe avslutade dagen.

Församlingens förste föreståndare var Gustaf Hasselqvist, Stenstorp. Här tillsammans med hustrun Augusta och barnen Ester, Hanna, Petrus och Jakob.

Johan Eriksson i Svenstorp var församlingens förste ordförande. På bänken hustrun Maria, dottern Linnéa och Johan. Stående barnen Lydia, Jakob, Gideon och Ester.

Här är det söndagsskola i Stenstorp hos familjen Hasselkvist, omkr 1920. Söndagsskollärare är sonen Petrus Hasselkvist. Hildur Persson från granntorpet Stensmossen serverar kaffe.

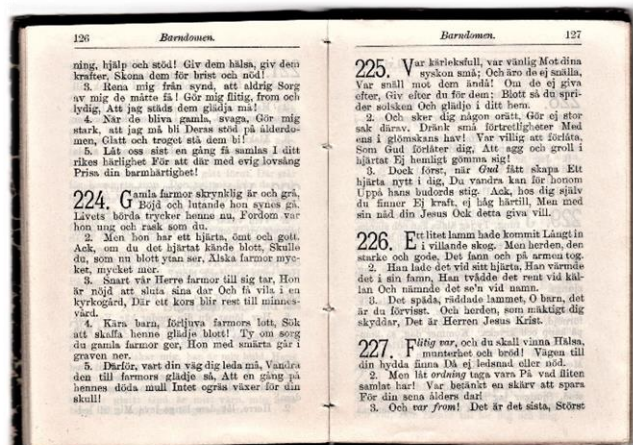
Söndagsskolan var uppdelad i två söndagsskolor fram till 1934.

Carl Gustafsson från Kvarntorp var föreståndare under många år. Med tiden minskade elevantalet på grund av utflyttning och 1971 lades söndagsskolan i Fagersand ned.

Herbert Söderberg, Gäddvik, Anita Filipsson, Laxå och Britt Johansson, Sirbo var söndagsskollärare de sista åren.

Söndagsskolan

Söndagsskolan bildades samtidigt med församlingen. Den första tiden omfattade upptagningsområdet från Grönsjön i söder till Vidsjöbäck i väster. Även i östra och mellersta delen av Skagershults socken bedrev församlingen söndagsskola. De första söndagsskollärarna var Per Gustav Pettersson, Charlotta Rundqvist, Maria Rundqvist och Carolina Pettersson (Lina i Sundsjön).

Söndagsskolans sångbok, tryckt år 1909.

Söndagsskola i Stenstorp omkring 1918, t h söndagsskollärare Petrus Hasselkvist. Sista raden fr v, nr fem och sju, Hanna och Uno Gustafsson, Sarvsjön. Mittenraden tvåa fr v, Hildur Persson, Stensmossen, Linnea Eriksson, Svens-
torp, Ingeborg Bohl, Lurbyås, Elin Persson, Gäddvik och Selma Gustafsson, Sarvsjön. På bänken t h sitter Alvar
Gustafsson, Sarvsjön och i mitten sitter systrarna Gullie och Hanna Sjöberg från Skalltorp i likadana klänningar.

"Blandade kören" var namnet på sånggruppen i Fagersand i slutet av 1920-talet
Främre rad fr v, Gideon Eriksson, Svenstorp, Bertil Sjöberg, Herrfallet och Erik Karlsson,
Trysslinge. Mellanraden fr v, NN, Ingeborg Bohl, Lurbyås, NN, körledaren NN och syst-
rarna Annie och Alva Eriksson, Bäckatorp. Längst bak, Bror Karlsson, Sundsjön, Märta
Karlsson, Björnstorp, Linnea Karlsson, Östervik, Jakob Hasselkvist, Stenstorp, Gerda
Forsberg, Råtorp och syskonen Ingrid och Bertil Karlsson, Solberga.

Söndagsskolfest i Fagersand, mitten av 1930-talet. Längst bak, trea från höger, föreståndaren Carl Gustafsson.

Luciafirande i Fagersands missionshus, mitten av 1930-talet. Fr v Anna-Lisa och Hanna Sjöberg, Skalltorp, Annie Isaksson, Spjutvik, Magnhild Gustafsson, Sarvsjön, NN, Gullie och Greta Sjöberg, Skalltorp.

Belysningen i Fagersand var enbart fotogen- och karbidlampor fram till våren 1944, då el drogs in i missionshuset, vilket man firade med en "ljusinviigningsfest".

Bibelskola med ungdomar från Fagersand och Hasselfors, läraren David Emanuelsson var pastor i båda församlingarna. Fr v Annemarie Karlsson, Birgit Magnusson, Greta Sjöberg, Evy Sjöberg, Astrid Sjöberg, David Emanuelsson, NN, Helmer Söderberg, NN och Holger Sjöberg, omkr. 1940.

Ungdomsföreningens medlemmar framför missionshuset i början på 1940-talet

Bakre raden fr v, Erik Sjöberg, Robert Söderberg, Knut Sjöberg, Sven Söderberg, Greta Sjöberg, NN, Ulla Eriksson, NN, Viola Isaksson och Herbert Söderberg. Främre raden fr v, Helmer Söderberg, Bern Söderberg, syskonen Nils och Sonja Wiberg, systrarna Evy och Astrid Sjöberg, Ellen Wiberg, NN och NN. Lillflickan är Solveig Söderberg från Ärnäs.

Svenska Missionsförbundets distriktsläger i Fagersand i mitten av 1940-talet. Ungdomar från länet tillsammans med ungdomar från Fagersands församling.

Söndagsskolan i Fagersand på sommarutflykt till Villingsberg, 1946.

Söndagsskolan i Fagersand i början av 1950-talet

Första raden fr v, Ove Söderberg, Ärnäs, Anna-Maj Persson, Stensmossen, Torsten och Ruben Karlsson, Kvarntorp, Rune Söderberg, Gäddvik, Stig Eriksson, Lervik, Ann-Charlotte Selvin, Sandbacken, Lars Jansson, Guldsmedstorp och Maj-Britt Bäck, Spjutvik. Andra raden fr v, Solveig Söderberg, Ärnäs, Inger Persson, Stensmossen, Maj Unosson, Sarvsjön, Inga-Britt Persson, Stensmossen, Siv Unosson, Sarvsjön och Elsie Söderberg, Ärnäs. Tredje raden fr v, Herta Persson, Fagersand, Gun Unosson, Sarvsjön, Ulla och Sigrid Karlsson, Kvarntorp och Gunborg Bäck, Spjutvik. Fjärde raden fr v, Eivor Karlsson, Kvarntorp, Viola Karlsson, Guldsmedstorp och Britt Eriksson, Åbytorp. Längst bak söndagsskollärarna Robert Söderberg, Ärnäs, Herbert Söderberg, Gäddvik och Rut Eriksson, Brotorp.

80-års Jubileum

1954 firar Fagersands församling 80-årsjubileum och gästas av sångare från Metodistförsamlingen i Svartå. Fr v Carl Låångh, Severin Hjerpe, Gunvor Gröning, Gulli Larsson vid orgeln, Alcy Larsson, Aina Leander, Anna-Beth Gustafsson delvis skymd, körledare Wilhelm Larsson, Hilma Mörk, Carl Mörk, Ingrid Karlsson, Carl Gröning, Barbro Låångh, Margareta Larsson, Gustaf Leander, Lisa Augustsson och Sven Karlsson. Framför sångarna står Lovisa Gustavsson (bortvänd) och barnbarnet Maj Unosson.

I förgrunden fr v, Georg Karlsson, Hasselfors, Ethel Åberg, Hasselfors, Inga-Maj Karlsson, Kvarntorp, NN och längst ned till höger i profil Ivar Söderberg, Tegelbruket. Mittenraden fr v, Ingegerd Sjöberg, Stenstorp, Agnes och Samuel Törnqvist, Hasselfors, David Augustsson delvis skymd, Svartå och två glada flickor, Barbro Låång, Svartå och Margareta Larsson, Svartå. I dörröppningen Vera Persson, Stensmossen, Herbert Söderberg, Gäddvik, Einar och Alma Söderberg, Mossbo, Gustaf Persson, Hasselfors och Ellen Larsson, Hasselfors. Längst bak vid klädhyllan, Albert Karlsson, Guldsmedstorp, t h vid väggen Margit Karlsson med dottern Viola, Guldsmedstorp och framför fönstret står Gustaf Leander, Svartå i samtal med Maria (Mia) Persson, Hasselfors.

Fr v, delvis skymd av blommor, Arvid Persson, Hasselfors, Maj Unosson, Sarvsjön, Ulla Söderberg med Roland på armen, Herrfallet och kyrkoherde Daniel Harbe, Skagershults församling. T v i profil, distriktsföreståndare Per Sundin, Carl Mörk, Svartå, Anders Söderberg, Herrfallet, Anita Söderberg, Gäddvik, Hilma Mörk, Svartå och Robert Söderberg, Ärnäs.

Första raden fr v Lovisa Gustafsson, Sarvsjön, Karl Persson, Ärnäs, Axel Larsson, Sundet och på raden bakom i vit rosett Inga-Britt Persson, Stensmossen. På tredje raden fr v, Judit Söderberg, Gäddvik, Ester Gustafsson, Hasselfors, Elin Persson, Gäddvik, Hulda Larsson, Sundet, Gunborg Bäck, Spjutvik, Siv Unosson, Sarvsjön och Yvonne Letzner, Bäckatorp. På nästa rad bakom Gunborg sitter system Maj-Britt Bäck och mamma Ingeborg från Spjutvik. Fjärde raden fr v, Oskar, dottern Ingeborg och Anna Söderberg, Fagersand.

T h körledare Wilhelm Larsson, Svartå Metodistförsamling följd av Elin Persson, Hasselfors, med kaffekopp i handen och Hulda Eriksson från Dornen. På näst sista bänkraden sitter Hanna Pettersson från Mosstorp i svart hatt och runda glasögon. "Hanna i Gruvan" var dotter till Per Gustav Pettersson, en av församlingens grundare.

Fr v, Gustav Söderberg, Hanna Sjöberg, Arne Karlsson lyfter blicken, NN, Gideon Eriksson och Ivar Söderberg.

Vid kaffebordet står Ove Söderberg, Ärnäs, med mössan i handen, Ethel Åberg med pappa Fritz, Lovisa Gustafsson i svart hatt och Karl Persson. På bilden finns bland andra även Hjalmar Sjöberg, Alma Söderberg, Hjalmar Johansson, Einar Söderberg, Gideon Eriksson, Magda Östlin, Gullie Söderberg med Benny på armen, Sven Söderberg, Judit Söderberg i samspråk med sonhustrun Greta och Torsten Karlsson i kavaj och fluga. Bakom Torsten står Sven Harbe och Gustaf Persson.

Kusiner på jubileumsfest, fr v Anita Söderberg, Gäddvik, Siv Unosson, Sarvsjön, Benny Söderberg, Ärnäs, Gun Unosson, Sarvsjön och bröderna Roland och Anders Söderberg, Herrfallet.

Fr v, Herta och Gerda Persson, Fagersand, Solveig Söderberg, Ärnäs, Inga-Maj Karlsson, Kvarntorp, Sven Söderberg, Herrfallet, Herbert Söderberg, Gäddvik och Vera Persson, Stensmossen.

Bibelskola i Fagersand 1956

Främre raden fr v, Britt Eriksson, Åbytorp, Gunborg Bäck, Spjutvik, Siv Unosson, Sarvsjön, Solweig Forsberg, Svartå, Sigrid Törnqvist, Kvarntorp och Bengt "Rölle" Sjödin, Hasselfors. Bakre raden Vera Persson, Stensmossen, Gun Unosson, Sarvsjön, Inger Persson, Stensmossen, Elsie Söderberg, Ärnäs och Göte Thyberg, Lännäs. Längst bak pastor Knut Jansson och Torsten Karlsson, Kvarntorp.

Arbetsdag vid Fagersand

Veden ska klyvas till kaminen, "galten", i missionshuset. Bakre raden fr v Herbert Söderberg, Gäddvik, Axel och Gustav Isaksson, Spjutvik, Albert Karlsson, Guldsmedstorp, NN, Gustav Söderberg, Gäddvik och Hilda Söderberg, Tegelbruket. Mellanraden fr v Ivar Söderberg, Tegelbruket, Hjalmar Sjöberg, Stenstorp och Robert Söderberg, Ärnäs. Främre raden fr v Karl Gustavsson, Hemmet Hasselfors, Axel Karlsson, Östervik, Sven Söderberg, Herrfallet och Gerda Persson, vaktmästare i Fagersand.

Gitarr- och mandolinkurs i Fagersand

Hösten 1959 hölls en musikkurs i missionshuset, ledare var musikkonsulent Barbro Eriksson från Tierp. Deltagare fr v, Irene Eriksson, Lervik, NN, NN, kursledare Barbro Eriksson, Siv Unosson, Sarvsjön Inga-Britt Persson, Stensmossen, Gun Unosson, Sarvsjön, Gunilla Jansson, Bäckatorp, Maj Unosson, Sarvsjön, Doris Sjöberg, Skalltorp och Vera Persson, Stensmossen.

I november var det avslutning på kursen och framträdande vid lördagskvällens möte i missionshuset.

Avtackning av föreståndaren och ordföranden Carl Gustafsson, som tjänstgjort i församlingen i 50 år. Fr v, Siv Unosson, Carl Gustafsson, Gideon Eriksson och Hilda Söderberg, årsmötet 1962.

Sommarmöte i Fagersand, 1959

Sommarmöte på 1920-talet, närmast kameran Astrid Mörk och Folke Johansson, Svartå. Bakom Astrid sitter Ellen Bohl från Ängatorp.

Fagersands syförening

Föreståndarinnor i syföreningen

Eva Eriksson, Bäckatorp
Elin Persson, Lövåsen
Ester Karlsson, Sundsjön
Lydia Eriksson, Svenstorp
Ester Gustafsson, Kvarntorp
Maria Persson, Römossen
Lovisa Gustafsson, Sarvsjön
Hilda Söderberg, Tegelbruket
Ingrid Persson, Stensmossen
Gullie Söderberg, Ärnäs
Alice Gustafsson, Sarvsjön
Gun Unosson, Hasselfors

Fru Eva Eriksson från Bäckatorp, initiativtagare och syföreningens första föreståndarinna.

Elin Persson, Lövåsen

Lydia Eriksson, Svenstorp

Hilda Söderberg, Tegelbruket

Ester Karlsson, Sundsjön

Lovisa Gustafsson, Sarvsjön

Kvinnokraft

Kvinnorna i Fagersands församling framförde önsknings om att bilda en syförening och frågan dryftades ett flertal gånger utan resultat. I april 1917 förverkligades önskemålet på initiativ av fru Eva Eriksson, Bäckatorp, nyinflyttad från Åtorp i Nysund.

Så här berättar man om när syföreningen bildades:

När fru Eriksson tog upp frågan på allvar opponerade sig en del av församlingens manliga medlemmar. Kvinnans plats var i hemmet och där fanns fullt upp att göra, om det skulle skötas så att man och barn inte tog skada och att det kanske inte var hälsosamt för kvinnorna.

Fru Eriksson påstod att denna avkoppling behövdes. Om man fick en stund en gång i månaden för att samlas till sång och bön och arbeta för missionen, så skulle det bli så mycket lättare att ta itu med arbetet i hemmet.

Beslut fattades om att bilda en syförening och det första symötet hölls i Bäckatorp.

Fru Eva Eriksson valdes till föreståndarinna. Det bestämdes också att församlingsföreståndaren Carl Gustafsson borde närvara på symötena för att se att allt gick rätt till.

Männen insåg dock snart att kvinnorna klarade sig bra och att de med iver och nit gick in för uppgiften att tjäna Gud i den här bygden.

Syföreningen firar 50-årsjubileum 1967

Fr v Annie Eriksson, Lydia Eriksson, Ulla Söderberg, Anna Hasselkvist, Judit Söderberg, Alice Gustafsson, Gullie Söderberg, Ingrid Persson, Anna-Lisa Söderberg och Elin Persson.

Syföreningens verksamhet - ett betydelsefullt arbete i församlingen

Innan missionshuset byggdes samlades syföreningens kvinnor i hemmen och tillverkade handarbeten till försäljning vid församlingens missionsauktioner. Även auktionerna hölls i hemmen, men fick hållas sommartid och utomhus. I Bäckatorp var Gustaf Gustafsson från Sarvsjön auktionist och till Tegelbruket kallades auktionisten Alfred Bohl från Ängatorp.

Under 1950 och 60-talet anordnades större samlingar, då man bjöd in syföreningar från Svartå Metodistförsamling, Betel i Dormen, Gropens, Mullhyttans och Hasselfors missionsförsamlingar. Uppskattade träffar där de olika syföreningarna inspirerade varandra.

Vid de s.k. "Norrländska symötena" bjöd man ofta in en kvinnlig missionär som berättade om sitt verksamhetsfält. Till dessa symöten var även männen välkomna.

Syföreningen ansvarade även för att ordna med kaffe- och matservering vid församlingens olika sammankomster. Hemlagad ostkaka med katrinplommon och vispgrädde var återkommande vid höstauktionen i Fagersand. På senare år hämtades mjölken till ostkakan vid ladugården i Träntorp, skänkt av Hasselfors Bruk.

Syföreningens sista föreståndarinnor, Alice Gustafsson och dottern Gun Unosson.

Ungdomsverksamhet i Fagersand

1906 bildades Ungdomsföreningen med Johan Eriksson, Svenstorp som ledare. 1928 startade Juniorföreningen på initiativ av evangelist Verner Andersson, ledare var Gideon Eriksson, Svenstorp. Så småningom ändrades Juniorföreningens namn till SMU Junior och Senior. Ledare har bl. andra varit Erik Karlsson, St Trysslinge, Hanna Sjöberg, Stenstorp och bröderna Robert, Herbert och Sven Söderberg. På 1970-talet minskade antalet ungdomar i trakten och 1974 upphörde SMU i Fagersand. Ledare de sista åren var Pär Söderberg, Gäddvik, Vera Persson, Laxå och Sven Söderberg, Herrfallet.

Pyselkväll för Fagersands Juniorer. Ledare är Anita Söderberg, Gäddvik. Fr v, Anders Persson, Stensmossen, Mariann och Gillanette Sjöberg, Skalltorp och Anders Söderberg, Herrfallet, början av 1960-talet.

Juniorerna Gunilla Eng, Hans Östlin och Tomas Åberg.

Söndagsskolan och juniorer på utflykt till Karlsborg, 1964.

Fr v Rose-Marie Karlsson, Gillanette Sjöberg, Monica Söderberg, Kajsa Arvidsson, Lillemor Jansson och Gunnar Söderberg.

Främre raden fr v, Bjarne Lindberg, Susanne Jansson, Maria Östlin, Ingegerd Holterman, Siv Skagerkvist och Anneli Bodin. Mellanraden fr v, Liselotte Persson, Carina Lindberg, Lilian Söderberg, Rose-Marie Karlsson, Kerstin Lindberg, Ella-Karin Arvidsson och Eva Skagerkvist. Längst bak fr v, Gunnar Söderberg, Hans Östlin, Jörgen Wiberg, Krister Karlsson och NN.

Ovan, söndagsskolbarn från Hasselfors på utflykt till Fagersand. Till vänster, juniorer i Kilsborg, Hasselfors, ledare är Pär Söderberg och Vera Persson från Fagersands församling.

Sångare från Fagersands, Rölfors-Laxås och Törntorps Missionsförsamlingar, fr v Marianne Filipsson med gitarr, Gunnar Larsson, Stina Nordin, Maj Forsberg, Maj Wiberg, Siv Unosson, Inga-Britt Ohlsson, Bruno Larsson (delvis skynd) och Margareta Odhe.

Fagersands Missionsförsamling firar 100 år - 1974

Distriktsföreståndare Birger Dahlkvist talade vid jubileumshögtiden på söndags-
eftermiddagen, där också hälsningar framfördes från Laxå kommun av kommun-
styrelsens ordförande Eric Carlsson och från Skagershults församling genom
komminister Tommy Sandberg.

Vid lördagskvällens högtidlighet gav bland andra Gideon Eriksson från Brotorp
återblickar från verksamheten. Gideon berättade att när missionshuset byggdes
slöt många upp oavsett livsåskådning, man såg fram emot att det skapades en
samlingspunkt i bygden.

Magnhild Wallin, uppväxt i Sarvsjön, berättade att söndagsskolan hade stor
betydelse för barnen. Det var roligt att få ta på sig finkläderna och gå till
missionshuset och träffa andra barn. Juniorföreningen bidrog också till att skapa
aktiviteter och gemenskap, bland annat genom lägerverksamhet vid Fagersand.

Församlingens ordförande Robert Söderberg läste ur församlingsprotokoll från
1899 om predikantlöner. En skolad predikant kunde få den svindlande summan
av fyra kronor per gång, medan en av församlingens egna krafter fick nöja sig
med en krona.

G. Eriksson

M. Wallin

R. Söderberg

Fr v mot kameran, Herbert Söderberg, Pär Söderberg, Gudrun Essebro, Hans och Anita Filipsson, Britt-Marie Johansson, Margareta Odhe och Yngve Ohlsson. Till höger vid väggen, Kristina Wennström och pastor Sven Wennström.

Främre raden fr v, Mikael och Maj Forsberg, Laxå och Sonja och Rune Filipsson, Törntorp. Gun Unosson och Maj Wiberg serverar kaffe. På andra sidan bordet fr v, Hilda och Ivar Söderberg, Tegelbruket, pastor Ingvar Gustavsson och Georg Karlsson. I bakgrunden Valborg Åberg, Hasselfors med ryggen mot kameran.

Fagersands missionsförsamlings äldsta medlem Gustav Söderberg 89 år hyllas av församlingen, genom yngsta medlemmen sonsonen Pär 21 år, som överlämnar blommor till farfar.

Flygfoto över Tegelbruket och Fagersands missionshus, foto Bern Söderberg.

Sommarmöten i Fagersand

SMU:s sommarmöte 1968, ovan.
Medverkan av sångarpastorn Artur Eriksson, känd från TV:s "Hylands hörna" med bl.a. sången "Ovan där".

T v, kyrkkaffe vid Fagersand, Raoul och Hanna Wennström serverar Erik Olsson. Närmast i bild, pastor Gunnar Pettersson, tv Nils Wiberg och Siv Unosson, i bakgrunden Herbert Söderberg, 1983.

Sånggruppen "Söderbergarna" i Fagersand började sjunga tillsammans i slutet på 1960-talet och var aktiva i drygt 20 år, repertoaren var ofta gamla "läsarsånger". Fr v Helmer, Herbert, Sven och Robert Söderberg. Bakom fr v, Hans Filipsson, Nils Wiberg, Pär och Gudrun Söderberg.

Auktion i Fagersand

"Söderbergarna" spelar och sjunger vid höstauktionen i Fagersand, senare delen av 70-talet.

Logmöten i Gäddvik

Mötet är slut, Gustav Söderberg, Hasselfors, Ingrid Persson, Stensmossen och Märta Olsson, Svartå är på hemväg.

1969 gjordes logen i Gäddvik i ordning till gudstjänstlokal och församlingen i Fagersand anordnade logmöten under ett par sommarveckor i drygt 20 års tid. Sångare och predikanter från olika håll bjöds in till logen. Vid mötet ovan är pastor Ingvar Gustavsson mötesledare och Elsie och Helge Nordlund från Pingstförsamlingen i Laxå står för sången och musiken.

Logmötena i Gäddvik var välbesökta på 1970-talet. På bilden syns bland andra, längst fram fr v, Georg och Tyra Karlsson, på bänkrad nr två Valborg Åberg, rad nr tre Anita Filipsson och på sista raden Gustav Söderberg, Cristina Söderberg, Herbert och Erik Sjöberg.

Jubileum firas 1994, vice ordf. Gun Unosson ger en tillbakablick över församlingens historia.

Sommarmöte 1984

Sångare från Fagersands och Röfors missionsförsamlingar, fr v, Maj Forsberg, Britta Larsson, musikledare Stig Nordin vid orgeln, Siv Unosson, Maj Viberg och Anita Filipsson. Längst bak från vänster, Hjalmar Lindgren, Herbert Söderberg och Hans Filipsson.

120-årsjubileum

Styrelsen samlad framför missionshuset

Fr v Gun Unosson, Alice Gustafsson och Siv Unosson. Bakom fr v, ordförande Helmer Söderberg och Robert Söderberg. På bilden saknas Maj Johansson, kassör.

Söderbergarna, fr v Helmer, Herbert, Hans, Nils, Sven, Robert, Pär och Gudrun.

Verksamheten minskar

Under 1980 - 90-talet avtar församlingsverksamheten i Fagersand. Ett fåtal fast boende finns kvar och medlemmarna börjar bli till åren.

När församlingen firar sitt 120-årsjubileum 1994 är antalet medlemmar 19 och bara ett tiotal är aktiva. Gudstjänst firas inte lika ofta längre och barn- och ungdomsverksamheten har upphört. En tradition som lever kvar länge är julfesten i missionshuset, då alla i trakten bjuds in till en gemytlig familjefest.

Församlingen läggs ned

En tidsepok är till ända. Vid församlingsmötet den 3 juni 2007 beslutades enhälligt att Fagersands Missionsförsamling ska upphöra.

I drygt 130 år har Fagersands frikyrkoförsamling bedrivit verksamhet och ett stort antal människor i västra Skagershults socken har varit engagerade genom åren.

När församlingen läggs ned är antalet aktiva medlemmar ett fåtal, men vid avslutningsgudstjänsten den 7 juli 2007 är det många som återvänder en sista gång till missionshuset i Fagersand.

De flesta torpstugorna i trakten är nu sommarboenden och även Fagersands missionshus byter skepnad till fritidshus, vackert beläget vid sjön Toften.

Avslutningsgudstjänst i Fagersands missionshus den 7 juli 2007. Vice ordf. Gun Unosson i talarstolen.

Britta Bohlin från Hasselfors deltog i avslutningsgudstjänsten och berättar att hon gick i söndagskolan i Fagersand. Britta tyckte det var vemodigt att församlingen inte längre kommer att finnas kvar.

Utgiven av Hasselfors byalag, 2020
Text och layout Cristina Söderberg
ISBN 978-91-519-6475-1